

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 18 listopada 2008 r.

wydana na wniosek Rady Unii Europejskiej w sprawie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 94/19/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów w odniesieniu do wysokości pokrycia oraz terminu spłaty

(CON/2008/70)

(2008/C 314/01)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 24 października 2008 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Rady Unii Europejskiej o wydanie opinii w sprawie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 94/19/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów w odniesieniu do wysokości pokrycia oraz terminu spłaty ⁽¹⁾ (zwanej dalej „projektowaną dyrektywą”).

Właściwość EBC do wydania opinii w sprawie projektowanej dyrektywy wynika z art. 105 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Uwagi ogólne

- 1.1 EBC zauważa, że obecny kryzys na rynkach finansowych potwierdził kluczową rolę systemów gwarancji depozytów dla utrzymania zaufania deponentów, a zatem dla zabezpieczenia stabilności finansowej. EBC popiera podstawowy cel polegający na zwiększeniu zaufania deponentów i rozumie, że z uwagi na pilny charakter regulowanych kwestii projektowana dyrektywa koncentruje się na podwyższeniu wysokości gwarancji w krajowych systemach gwarantowania depozytów (zwanym dalej „systemami krajowymi”) zgodnie z ustaleniami Rady ECOFIN z dnia 7 października 2008 r. ⁽²⁾, skróceniu terminu spłaty oraz rezygnacji z obecnych zasad dotyczących udziału własnego.
- 1.2 EBC popiera jednocześnie zamierzoną przez Komisję kontynuację prac nad ujednoczeniem systemów krajowych, ze szczególnym uwzględnieniem harmonizacji mechanizmów ich finansowania, jak również planowane złożenie w tej sprawie sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 31 grudnia 2009 r. ⁽³⁾. Biorąc pod uwagę znaczenie metod finansowania systemów krajowych dla skuteczności mechanizmów gwarantujących bezpieczeństwo finansowe oraz zapewnienia stabilności

⁽¹⁾ KOM(2008) 661, wersja ostateczna.

⁽²⁾ Zob. komunikat prasowy z 2894. posiedzenia Rady (13784/08), dostępny na stronie Rady pod adresem www.consilium.europa.eu, cytowany w szóstym akapicie pkt 1 uzasadnienia projektowanej dyrektywy.

⁽³⁾ Artykuł 12 dyrektywy 94/19/WE w brzmieniu zmienionym przez art. 1 pkt 6 projektowanej dyrektywy; por. motywy 1 i 7 do projektowanej dyrektywy.

finansowej, EBC wyraża chęć włączenia się w przyszłe prace Komisji w tym zakresie i liczy na terminowe sporządzenia sprawozdania Komisji. W tym kontekście EBC podkreśla, że metody finansowania systemów krajowych muszą m.in. być zgodne z zakazem finansowania ze środków banku centralnego przewidzianym w Traktacie, a w szczególności z zakazem udzielania przez banki centralne pożyczek na pokrycie deficytu lub jakichkolwiek innych kredytów w rozumieniu art. 101 Traktatu ⁽¹⁾. Kwestie te zostały omówione w sposób bardziej szczegółowy w poprzednich opiniach EBC dotyczących projektowanych przepisów krajowych ⁽²⁾ oraz w Raportach EBC o konwergencji ⁽³⁾.

2. Uwagi szczegółowe

2.1 Wysokość gwarancji

EBC z zadowoleniem przyjmuje podwyższenie minimalnej wysokości gwarancji depozytów do 50 000 euro z końcem 2008 r., jak również dalsze jej podwyższenie do kwoty 100 000 euro ⁽⁴⁾, zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 7 października 2008 r. ⁽⁵⁾ Jednocześnie EBC podkreśla, że dalsze podwyższanie zakresu gwarancji ponad tę drugą kwotę powinna poprzedzić ścisła koordynacja na poziomie UE, gdyż utrzymywanie się istotnych różnic pomiędzy środkami stosowanymi w poszczególnych krajach może mieć skutek odwrotny od zamierzonego i spowodować zakłócenia na wspólnym rynku.

2.2 Skrócenie terminu spłaty

EBC z zadowoleniem przyjmuje zamiar znaczącego skrócenia terminów spłaty depozytów gwarantowanych i wzmocnienia w ten sposób zaufania deponentów ⁽⁶⁾. W związku z powyższym EBC pragnie podkreślić, iż przeprowadzona niedawno na poziomie międzynarodowym analiza pokazała kluczowe znaczenie szybkiej spłaty należności deponentów dla skutecznej ochrony depozytów. Wskazane jest przy tym pragmatyczne podejście do kwestii koniecznego skrócenia terminów spłat, co umożliwi utrzymanie wiarygodności systemów gwarancji depozytów. Oznacza to konieczność wprowadzenia efektywnych procedur ustalania roszczeń oraz spłat na rzecz deponentów, jak również zapewnienia dostępności wystarczającego finansowania. W szczególności należy wprowadzić procedury, które w przypadku upadłości banku prowadzącego działalność transgraniczną zagwarantują taką samą efektywność spłat na rzecz deponentów, jak w przypadku upadłości banku prowadzącego działalność tylko w jednym państwie członkowskim. EBC sugeruje ponadto uzupełnienie planów Komisji zbadania możliwości dalszej harmonizacji metod finansowania systemów krajowych o przegląd efektywności procedur spłat. EBC wskazuje również, że kolejnym czynnikiem — obok skrócenia okresu spłaty — który może wzmocnić zaufanie do systemów gwarancji depozytów jest poprawa znajomości warunków ochrony depozytów, m.in. poprzez odpowiednie informowanie o tych warunkach przez instytucje kredytowe.

Frankfurt nad Menem, dnia 18 listopada 2008 r.

Prezes EBC

Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ Interpretowanego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 3603/93 z dnia 13 grudnia 1993 r. określającym definicje w celu zastosowania zakazów określonych w art. 104 i 104b ust. 1 Traktatu (Dz.U. L 332 z 31.12.1993, s. 1).

⁽²⁾ Zob. punkty 11-14 opinii EBC CON/2001/32 z dnia 11 października 2001 r. wydanej na wniosek ministerstwa finansów Portugalii w sprawie projektu dekretu zmieniającego ramy prawne instytucji kredytowych i przedsiębiorstw finansowych; punkty 11-13 opinii EBC CON/2005/50 z dnia 1 grudnia 2005 r. wydanej na wniosek Národná banka Slovenska w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy nr 118/1996 Z.z. o ochronie depozytów bankowych oraz o zmianie innych ustaw, z późn. zm.; punkty 2.1-2.3 opinii EBC CON/2007/26 z dnia 27 sierpnia 2007 r. wydanej na wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym; oraz punkty 2.2-2.8 opinii EBC CON/2008/5 z dnia 17 stycznia 2008 r. wydanej na wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

⁽³⁾ Zob. np. Raport EBC o konwergencji z grudnia 2006 r., s. 30.

⁽⁴⁾ Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 94/19/WE, w brzmieniu zmienionym przez art. 1 pkt 3 ppkt a) projektowanej dyrektywy oraz uzupełnionym przez pierwszy i drugi akapit art. 2 ust. 1 projektowanej dyrektywy, przewidujący stosowanie podwyższonego pokrycia ze skutkiem wstecznym od dnia 15 października 2008 r.; por. motyw 3 projektowanej dyrektywy oraz pkt 5.3 uzasadnienia projektowanej dyrektywy.

⁽⁵⁾ Rada uzgodniła, że „wszystkie państwa członkowskie zapewnią poszczególnym właścicielom rachunków oszczędnościowych ochronę w ramach gwarancji depozytów przez wstępny okres co najmniej jednego roku na kwotę co najmniej 50 000 EUR, uznając, że wiele państw członkowskich postanowiło podnieść kwoty minimalne podlegające ochronie do 100 000 EUR”.

⁽⁶⁾ Artykuł 1 pkt 3 dyrektywy 94/19/WE, w brzmieniu zmienionym przez art. 1 pkt 1 projektowanej dyrektywy, oraz art. 10 ust. 1 i 2 dyrektywy 94/19/WE, w brzmieniu zmienionym przez art. 1 pkt 5 projektowanej dyrektywy; por. motyw 5 projektowanej dyrektywy oraz pkt 5.1 uzasadnienia projektowanej dyrektywy.